

درآمدی بر زبان فارسی

متون / واژه‌نامه / دستور / تاریخ ادبیات

سیده سعیده سنجری

www.DEHSARA.com

سرشناسنامه	سنجری، سعیده
عنوان و نام پدیدآور	دراآمدی بر زبان فارسی (پیش نیاز) متون، واژه نامه، دستور، تاریخ ادبیات / سعیده سنجری.
مشخصات نشر	رشت، دهسرا.
مشخصات ظاهری	۸۰ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۷-۰۸۴-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	ادبیات فارسی -- مجموعه ها.
موضوع	شاعران ایرانی -- ۱۳۰-۹۰۶ ق -- سرگزشتنامه.
موضوع	ادبیات فارسی -- راهنمای آموزشی (عالی).
رده بندی کنگره	PIR ۲۰۰۵/س۸۵۳
رده بندی دیویی	۸/۸۱ قا
شماره کتابشناسی ملی	۱۹۵۸۳۲۷

- نام کتاب: درآمدی بر زبان فارسی
 - مولف: سعیده سنجری
 - ناشر: انتشارات دهسرا (ناشر برگزیده ی ۸۵، ۸۷، ۸۹، ۹۰، ۹۲، ۹۳، ۹۶، ۹۸، ۱۴۰۳)
 - دفتر مرکزی و نمایشگاه: رشت، خ لاکانی، ابتدای خ هفده شهریور
 - تلفن: ۰۳۳۲۳۰۹۷۱-۳۳۲۳۰۵۵۵، ۰۳۳۲۴۰۵۵۵-۳۳۲۴۰۱۳ فکس: ۰۳۳۲۴۱۹۷۱-۳۳۲۴۰۱۳
 - حروفچینی و صفحه آرایی: انتشارات دهسرا
 - طرح جلد: کانون تبلیغاتی دهسرا ♦ www.DEHSARA.com
 - نوبت چاپ، تاریخ انتشار: چاپ هفتم، سال ۱۴۰۴
 - شمارگان: ۱۰۰ جلد
 - تعداد صفحات، قطع: ۸۰ صفحه، وزیری
 - لیتوگرافی، چاپ و صحافی: لیتوگرافی همراهان، چاپ توکل
 - شماره استاندارد بین المللی کتاب: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۷-۰۸۴-۲
 - قیمت در سراسر کشور: ۹۲،۲۰۰ تومان
- www.DEHSARA.com

کلیه ی حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: نظم
۱۳	به نام خداوند جان آفرین (بوستان سعدی)
۱۵	بی مهر و وفا (بوستان سعدی)
۱۶	فضیلت خاموشی (بوستان سعدی)
۱۸	بانگ نای (مثنوی معنوی)
۱۹	حکایت آن هندو که یار خود را ملامت می کرد (مثنوی معنوی)
۲۰	تمثیل بر حقیقت سخن (مثنوی معنوی)
۲۱	حکایت ماجرای نحوی و کشتیان (مثنوی معنوی)
۲۲	قصه دیدن خلیفه لیلی را (مثنوی معنوی)
۲۳	نطق (مثنوی معنوی)
۲۵	از این راز جان تو آگاه نیست (شاهنامه فردوسی)
۲۶	ستایش خرد (شاهنامه فردوسی)
۲۷	نیکی (شاهنامه فردوسی)
۲۷	مردم کشی (شاهنامه فردوسی)
۲۷	کیومرث اولین پادشاه (شاهنامه فردوسی)
۲۸	پادشاهی هوشنگ
۲۸	بنیان نهادن جشن سده
۲۸	پادشاهی طهمورث دیو بند
۲۹	پادشاهی جمشید

۲۹	داستان ضحاک
۳۰	برآمدن مار از شانه‌ی ضحاک
۳۱	وصف پیری (رودکی)
۳۳	ابر (فرخی)
۳۴	آلا یا آیها الساقی (حافظ)
۳۵	بار امانت (حافظ)
۳۷	داستان پیر خشت زن (نظامی)
۳۸	فریاد روز افزون (نظامی)
۳۹	فصل دوم: نثر
۴۲	دو صوفی (امیر عسکری)
۴۳	مناجات نامه (خواجه غلام انصاری)
۴۳	کمال خرد مرد (خواجه نظام الدین)
۴۴	لطیفه (عبید زاکانی)
۴۵	طبس (سفرنامه ناصر خسرو)
۴۷	فصل سوم: صنایع ادبی
۵۳	فصل چهارم: دستور زبان فارسی
۶۷	فصل پنجم: گذری در کوی مشاهیر
۷۱	فصل ششم: سخنان نغز
۷۴	کتابنامه

پیشگفتار

زبان فارسی، زبان رسمی مردم ایران است. بررسی علمی و تجزیه و تحلیل متون کهن اعم از نظم و نثر، به شناخت بیشتر زبان و فرهنگ مردم و رسیدن به غنای فرهنگی می‌انجامد. این زبان با همه اهمیت خود و تأثیر بسیاری که بر دیگر زبان‌ها دارد، به رغم نشر کتابها و پژوهش‌های بسیار، هنوز برای تعدادی از فارسی زبانان ناآشناست.

در این مجموعه نویسنده می‌کوشد هدفهای کلی این کتاب را که شامل آشنایی و آگاه نمودن دانشجویان با نمونه‌هایی از زبان و ادب فارسی کهن است، ذکر نماید. بدین جهت کتاب درآمدی بر زبان فارسی که برگزیده متون ادب فارسی است، این ضرورت را بایسته نمود که درباره‌ی هر نویسنده و شاعری در ابتدای هر درس توضیحی ذکر شود. در پایان هر متن، توضیح لغات جهت درک متن قید شده است.

بخشی از کتاب به اصول اولیه دستور زبان فارسی اختصاص یافته است. در بخش صناعات ادبی سعی شده است به موارد و نکات مهم کاربردی اشاره شود. افزون بر این، بخش پایانی کتاب به معرفی جمعی از نویسندگان می‌پردازد.

در پایان، چاپ و انتشار کتاب نتیجه توصیه و مساعدت جناب آقای دکتر محسن ابوالقاسمی، مدیریت محترم گروه فرهنگ و زبانهای باستانی است. از توجه ایشان سپاسگزار است. از سرکار خانم دکتر ویدا نداف که راه تحقیق و بررسی را با تشویق امکان پذیر ساختند، سپاسگزار است و توفیق روز افزون ایشان را از خداوند بزرگ خواستار است. همچنین از آقای دهرسا و همکاران ایشان که کار حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی کتاب راه عهده‌دار بودند، صمیمانه تشکر می‌کند.

تو خوشنود باشی ما رستگار

خدایا چنان کن سرانجام کار

سیده سعیده سنجری

بهمن ۱۳۸۸

سوره الفاتحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (١)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٢) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (٣)

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (٤) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (٥)

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (٦)

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (٧)

ترجمه نخستن سوره قرآن کریم

به نام خدای سزاوار پرستش

- ۱- آن مهربان به روزی دادن، آن بخشاینده به گناه آمرزیدن.
 - ۲- سپاس و ستایش خدای را سزد، خداوند و مهتر و پروردگار جهان و جهانیان.
 - ۳- آن مهربان به روزی دادن همه خلق را، آن بخشاینده خاص مؤمنان را.
 - ۴- پادشاه روز شمار و قضاء و پادشاه.
 - ۵- تو را پرستیم و بس و یاری از تو خواهیم و بس.
 - ۶- نموده می‌دار ما را راه درست و راست و ایستاده.
 - ۷- راه آن کسانی که نیکو داشت کردی ایشان را، راه آن کسانی که خشم گرفتی بر ایشان و نه نیز راه آن گمراهان.
- (بر گرفته از قصص قرآن مشهور به سور آبادی، تألیف عتیق نیشابوری، متوفی حدود ۴۹۴ هجری قمری).